

*Maatalouden
tutkimuskeskuksen
julkaisuja*

S A R J A B

1

*Marjo Uusikylä
Silja Huuhtanen*

**Maatalouden
tutkimuskeskuksen
julkaisusarjat A ja B**

Opas kirjoittajille

Marjo Uusikylä
Silja Huuhtanen

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisusarjat A ja B

Opas kirjoittajille

Maatalouden tutkimuskeskus

ISSN 1238-9943

Copyright

Maatalouden tutkimuskeskus (MTT) 1996

Julkaisija

Maatalouden tutkimuskeskus (MTT), 31600 Jokioinen

Jakelu ja myynti

MTT, tietopalveluyksikkö, 31600 Jokioinen

Puh. (916) 41881, telekopio (916) 4188 339

Sisäsivujen painopaperina käytetylle G-printille on myönnetty pohjoismainen joutsenmerkki.
Kansimateriaalina käytetty Countryside on 75-prosenttisesti uusiokuitua.

Tiivistelmä

Avainsanat: julkaiseminen, raportointi, MTT

Oppaassa esitellään lyhyesti Maatalouden tutkimuskeskuksen (MTT) toimittamat julkaisusarjat sekä tutkimustulosten ja tutkimustoimintaa palvelevien raporttien julkaisemisen periaatteet. Vuoden 1996 alusta perustettujen MTT:n suomenkielisten julkaisusarjojen osalta esitellään A- ja B-sarjoissa julkaistavien kirjoitusten väliset erot, jakelukäytännöt sekä käsikirjoitusten hyväksymismenettely. Sarjassa A julkaista-

ville kirjoituksille annetaan yksityiskohtaiset kirjoitusohjeet, joita voidaan soveltuvin osin käyttää myös B-sarjan julkaisuissa. Tekijänoikeuksia oppaassa käsitellään suppeasti vain niiltä osin kuin ne todennäköisimmin voivat koskea MTT:n sarjoissa A ja B julkaistavia kirjoituksia. Lopuksi kerrataan MTT:n tietopalveluyksikön palveluista julkaisujen kirjoittajille.

Alkusanat

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisusarjat A ja B perustettiin vuoden 1996 alusta korvaamaan Tiedote-sarja. Tarve kahteen sarjaan oli ilmeinen, sillä Tiedote-sarjassa julkaistiin varsin monenkirjavia raportteja, ja toisaalta tuotettiin monenlaisia erillisjulkaisuja. Jatkossa sarjassa A julkaistaan suomenkielisiä varsinaisia tutkimusraportteja, ja sarjassa B mm. menetelmäkuvauskuvaus, opaskirjasia sekä tutkimusten esiselvityksiä ja väliraportteja.

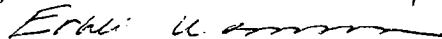
Tässä opaskirjasessa annetaan MTT:n suomenkielisissä sarjoissa julkaistavien raporttien laadintaohjeet. Eksakteja, kaiken kattavia ohjeita ei pyritä antamaan; ovathan tutkijat uutta luovia, idearikkaita ihmisiä, joille halutaan jättää myös tiettyä valinnanvapautta raportointitapansa ja -tyylinsä suhteen. Ohjeistossa on yhtäläisyyksiä aiemmin julkaistujen tutkimusjulkaisujen kirjoitusoppaiden kanssa. Yleispat-

vien sääntöjen ja Tiedote-sarjasta saatujen kokemusten pohjalta on nyt pyritty räätälöimään MTT:n tarpeisiin soveltuva, helpokäyttöinen ohjeisto. Oppaassa annetaan myös vinkkejä tutkimustulosten raportoinnissa usein toistuvien virheiden välttämiseksi.

Kirjoitusopas on teetetty tutkimustulosten raportointiin erikoistuneilla toimittajilla. Luvut 1 ja 4 on kirjoittanut FK Silja Huuhtanen, ja luvut 2 ja 3 FK Marjo Uusikylä.

Suomenkielisillä julkaisuillamme on tärkeä merkitys maamme maataloudelle. Tätä ilmentää myös A-sarjan julkaisujen varsin laaja jakelu, joka on esitetty oppaan ensimmäisessä luvussa. Toivon oppaan edesauttavan nykyaikaista, selkeää ja maatalouden kehittämistavoitetta entistä paremmin palvelevaa tutkimustulosten raportointia tutkimuskeskuksessamme.

Jokioisilla tammikuussa 1996

Erkki Kemppainen
Tutkimusjohtaja

Sisällys

Tiivistelmä	3
Alkusanat	4
1 MTT:n julkaisutoiminta	7
1.1 MTT:n tutkimusten julkaisemisen periaatteet	7
1.2 MTT:n toimittamat julkaisut	7
1.2.1 Koetoiminta ja käytäntö	7
1.2.2 Agricultural Science in Finland	8
1.2.3 MTT:n julkaisusarjat A ja B	8
2 Tutkimusraportin perusrakenne	9
2.1 Raporttien jäsentely	9
2.1.1 Kannot	9
2.1.2 Nimiölehti	9
2.1.3 Tiivistelmä	10
2.1.4 Alkusanat	10
2.1.5 Sisällysluettelo	10
2.1.6 Symboli- ja termiluettelot	11
2.1.7 Johdanto	11
2.1.8 Aineisto ja menetelmät	11
2.1.9 Tulokset	11
2.1.10 Tulosten tarkastelu	11
2.1.11 Yhteenveto	12
2.1.12 Kirjallisuus	12
2.1.13 Liitteet	15
2.1.14 Kuvailulehti	15
2.2 Julkaisun havainnollistaminen	15
2.2.1 Kuvat	15
2.2.2 Taulukot	16
2.3 Sujuvuutta kirjoitustyöhön	16
3 Tekijänoikeudet	17
4 MTT:n tietopalveluyksikön palvelut	18

LIITTEET

Liite 1 Käsikirjoituslomake

Liite 2 Tekijänoikeuden luovutussopimus

1 MTT:n julkaisutoiminta

1.1 MTT:n tutkimusten julkaisemisen periaatteet

Tutkimustulosten julkaiseminen on olennainen osa tutkijan työtä. Julkaisujen kirjoittaminen on tärkeää, jotta tieto tutkimuksesta välittyy muille saman alan tutkijoille ja tutkimuksen tuloksia voidaan soveltaa käytäntöön. Tuotettujen julkaisujen määrä ja laatu on myös yksi tutkimustyön tulosten mittareista.

MTT:n tutkimustuloksia julkaistaan kotimaisissa ja ulkomaisissa lehdissä ja julkaisusarjoissa, erillisjulkaisuina ja konferenssiesitelminä sekä MTT:n omissa julkaisusarjoissa. Vuonna 1995 MTT:n henkilöstö tuotti 1107 julkaisua (tiedot JUKURista):

Julkaisutyyppi	kpl
Asiantuntijatarkastetut tieteellisten sarjojen artikkelit	76
Konferenssijulkaisut	249
Kirjat ja tutkimusraportit	72
Ammattilehtiartikkelit	347
Muut	328
Luokittelemattomat	35

Kansainvälinen tieteellinen lehti tai julkaisusarja on tehokkain julkaisukanava silloin, kun tutkimustulokset ovat kansainvälisesti kiinnostavia ja ne halutaan saattaa alan tutkijoiden tiedoksi kaikkialla maailmassa. Erityisesti nuorille tutkijoille on hyödyllistä saada kansainvälisten asiantuntijatarkastajien palaute työstään.

Tutkimustulokset voidaan esittää tuoreltaan kansainvälisissä tieteellisissä konferensseissa suullisena tai poster-esityksenä. Konferenssissa saa suoraa palautetta kollegoilta työstään. Konferenssijulkaisut ei-

vät kuitenkin yleensä käy läpi varsinaista asiantuntijatarkastusta.

Kun tutkimuksella ei ole kansainvälistä merkitystä, voidaan tuloksista kirjoittaa suomenkielinen tutkimusraportti. Suomenkielisen raportin kirjoittaminen voi joskus olla paikallaan silloinkin, kun tulokset on esitetty myös kansainvälisessä julkaisussa. Tällöin suomenkielisen raportin näkökulma voi olla erilainen, nimenomaan kotimaisille lukijoille suunnattu.

Usein on tarpeen laatia myös tutkimuksen tuloksista tiedottavia julkaisuja ammattipiireille. Sopivia julkaisukanavia tällöin ovat erilaiset ammattilehdet. Joskus kannattaa myös laatia oppaita ja esitteitä.

MTT:n tunnetuksi tekemiseksi ja myönteisen kuvan luomiseksi on tärkeää tiedottaa tutkimuksista myös suurelle yleisölle aina, kun aihe kiinnostavuudeltaan voi ylittää uutiskynnyksen. MTT:n tiedotustoiminnassa noudatetaan tiedotuspäällikön laatiman tiedotusoppaan neuvoja.

1.2 MTT:n toimittamat julkaisut

1.2.1 Koetoiminta ja käytäntö

Koetoiminta ja käytäntö on vanhin edelleen ilmestyvä MTT:n julkaisu. Se on ilmestynyt vuodesta 1944 lähtien. Koetoiminta ja käytäntö julkaistaan Maaseudun Tulevaisuus -sanomalehden liitteenä. Se painetaan tabloid-kokoisena sanomalehtipaperille. Liite ilmestyy kuukausittain, heinäkuuta lukuun ottamatta. Liitteen julkaisuohjelmasta päättää toimituskunta, johon kuuluu MTT:n tutkijoita ja Maaseudun Tulevaisuuden edustaja. Toimituskunnan puheenjohtajana toimii MTT:n tutkimusjohtaja. Liitettä toimittaa MTT:n palkkaama toimittaja.

Koetoiminta ja käytäntö -liitteessä esitellään lyhyesti MTT:n tutkimusten tuloksia. Kirjoitukset on suunnattu ensisijaisesti maatalousyrittäjille ja -neuvojille sekä maatalousoppilaitosten opettajille.

1.2.2 Agricultural Science in Finland

MTT kustantaa Agricultural Science in Finland -lehteä yhdessä Suomen Maataloustieteellisen Seuran kanssa. Lehdellä on kuusijäseninen toimituskunta, jossa on kolme MTT:n ja kolme seuran edustajaa. Lehteä toimittaa MTT:n palkkaama tiedetoimittaja.

Agricultural Science in Finland on kansainvälinen tieteellinen lehti, joka julkaisee maatalous-, elintarvike- ja ympäristöalan tutkimuksia. Lehti indeksoidaan tärkeimmissä kansainvälisissä tietokannoissa. Käsikirjoitukset tarkastaa aina kaksi asiantuntijaa, joista toinen on ulkomainen.

1.2.3 MTT:n julkaisusarjat A ja B

Maatalouden tutkimuskeskus julkaisee suomenkielisiä tutkimusraportteja ja tutkimustoimintaa palvelevia raportteja kahdessa eri sarjassa:

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja. Sarja A

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja. Sarja B.

Nimitykset A ja B eivät sisällä arvolatauksia, vaan julkaisusarja valitaan julkaisun asiasisällön ja jakelun perusteella. Epävarmoissa tapauksissa julkaisun sarja ratkaistaan jakelun laajuuden perusteella.

Sarjassa A julkaistaan mm.:

- tutkimushankkeiden loppuraportteja
- tutkimusraportteja
- kirjallisuuskatsauksia

Sarjan A julkaisujen MTT:n kustantama perusjakelu:

- MTT:n yksiköt
- yliopistojen ja korkeakoulujen maatalousalan laitokset ja kirjastot
- muut alan kirjastot
- maaseutukeskukset

- maatalousalan oppilaitokset
- muut MTT:n yhteistyökumppanit
- tiedotusvälineet

Sarjassa B julkaistaan mm.:

- tutkimushankkeiden esiselvityksiä
- tutkimushankkeiden väliraportteja
- numeroaineistoja
- menetelmäkuvauksia
- oppaita ja ohjeita

Sarjan B julkaisut on tarkoitettu lähinnä MTT:n sisäiseen käyttöön. Jakelusta sovitaan julkaisukohtaisesti.

MTT:n sarjoissa voidaan julkaista myös MTT:n ulkopuolisten kirjoittajien raportteja silloin, kun hanke on MTT:n tai MTT:n ja ulkopuolisen tahon yhteinen.

MTT kustantaa ulkopuolisen kirjoittajan raportin vakiojakelun ja luovuttaa kirjoittajalle yhden kappaleen raporttia. Jos tekijä tarvitsee raporttia omaa jakeluun varten, MTT veloittaa näiden kappaleiden painatuskulut MTT:n monistamon hinnaston mukaisesti.

Käsikirjoitusten hyväksyntä

Kirjoittaja on aina itse päävastuullinen sekä kirjoituksensa sisällöstä että tyyliseikoista. MTT:n suomenkielisillä sarjoilla ei ole toimitusneuvostoa. MTT:n henkilökuntaan kuuluvat kirjoittajat hankkivat sarjoissa julkaistaville artikkeleilleen kirjoituksen aihealueesta vastuussa olevan tutkimusyksikön johtajan hyväksynnän.

MTT:n ulkopuoliset kirjoittajat tarvitsevat. MTT:n sarjoissa julkaistaville kirjoituksilleen MTT:n tutkimusjohtajan hyväksynnän. Lisäksi ulkopuolisten kirjoittajien tulee allekirjoittaa Tekijänoikeuden luovutussopimus. Tekijänoikeuksista kerrotaan enemmän luvussa 3.

Kirjoittaja hankkii hyväksyjän allekirjoituksen täytettyyn käsikirjoituslomakkeeseen, joka jätetään toimitukselle käsikirjoituksen mukana. Käsikirjoituslomak-

keita (liite 1) sekä Tekijänoikeuden luovutussopimus -lomakkeita (liite 2) saa tutkimusyksiköiden toimistoista ja MTT:n monistamosta.

2 Tutkimusraportin perusrakenne

2.1 Raporttien jäsentely

Tässä luvussa esitettävä tutkimusraportin jäsentelyohje ei ole MTT:n sarjoissa julkaitsevia kirjoittajia sitova. Jäsentely kannattaa harkita raportoitavan aiheen luonteen mukaan. Ehdotettu perusrakenne soveltuu kuitenkin useimmissa tutkimusraporteissa käytettäväksi. Sitä kannattaa noudattaa ainakin julkaistaessa kokeellisten tutkimusten tuloksia A-sarjassa. Muulla tavoin jäseneltyjä raportteja (esim. B-sarjassa julkaitsevia opaskirjasia) kirjoitettaessa voi ohjeita noudattaa soveltuvin osin.

Molemmissa sarjoissa julkaistavilta kirjoituksilta edellytetään sekä rakenteellista että kielellistä selkeyttä. Ennen varsinaiseen kirjoitustyöhön ryhtymistä kannattaa kin aina laatia jäsenelty sisältösuunnitelma.

2.1.1 Kannet

Kannet MTT:n julkaisusarjoihin tehdään MTT:n tietopalveluyksikössä. Etukanteen painetaan:

- julkaisusarjan nimi
- julkaisun juokseva numero
- kirjoittajien etu- ja sukunimet
- julkaistavan kirjoituksen otsikko
- Maatalouden tutkimuskeskus

Takakanteen painetaan:

- Jokioinen
- vuosiluku
- sarjan ISSN-numero

2.1.2 Nimiölehti

Tietopalveluyksikkö laatii julkaisun ensimmäiseksi sisäsivuksi tulevan nimiölehden. Nimiölehdelle painetaan:

- kirjoittajien etu- ja sukunimet
- julkaistavan kirjoituksen otsikko
- painos, jos toinen tai myöhempi
- Maatalouden tutkimuskeskus
- ensimmäisen kirjoittajan tutkimusyksikkö, osoite ja puhelinnumero.

Nimiölehden kääntöpuolelle (julkaisun toiselle sivulle) painetaan sarjan ISSN-numero, julkaisijan nimi ja osoite sekä raporttisarjan jakelijan yhteystiedot.

MTT:n sarjoissa julkaistavien kirjoitusten täydelliset bibliografiset tiedot annetaan julkaisun loppuun tulevalla kuvailulehdellä.

Otsikointi

Moni lukija päättää otsikon ja avainsanojen perusteella kannattaako artikkeli lukea.

Otsikko annetaan kaikilla niillä kielillä, joilla kirjoituksen tiivistelmä julkaistaan.

Kirjoituksen otsikon tulee olla lyhyt, mutta kuvaava. Sen voi tarvittaessa laatia kaksiosaisena. Otsikon on ilmaistava kirjoituksen oleellisin sisältö. Se ei saa olla yleinen, sillä lukija pettyy, jos artikkelista löytyy vain jokin osa-alue otsikon lupaa-masta sisällöstä. Kirjoitukselle kannattaa antaa työotsikko ajoissa, jolloin alitajuntakin ehtii työskennellä lopullisen, ytimekkään otsikon löytämiseksi.

Otsikossa ei pidä käyttää turhia, vähän tietoa sisältäviä sanoja. On täysin tarpeetonta aloittaa otsikko esimerkiksi sanoilla 'Selvitys' tai 'Tutkimus'. Elatiivia ("ausmuotoa" -sta) tulee välttää otsikoissa.

Väliotsikoiden sisällölliset ja kielelliset vaatimukset ovat samat kuin pääotsikon. Alisteisten otsikoiden määrä rajataan välttämättömään.

2.1.3 Tiivistelmä

Tiivistelmä laaditaan kaikkiin MTT:n sarjoissa julkaistaviin kirjoituksiin. Tiivistelmä sijoitetaan sekä alkuun nimiölehden jälkeen että julkaisun loppuun tulevalle kuvailulehdelle.

Tiivistelmän enimmäispituus on 200 sanaa. Vaikka pituuden rajaakin pelkkä tekninen syy eli kuvailulehdellä käytävissä oleva tila, on lyhyys myös eittämätön etu. Pitkästä tiivistelmästä osa lukijoista lukee vain alun ja lopun. Tarvittaessa voi pitkiin katsausluontoiisiin kirjoituksiin laatia tiivistelmän lisäksi loppuun sijoitettavan yhteenvedon.

A-sarjan julkaisuihin laaditaan myös englanninkielinen tiivistelmä, joka sijoitetaan suomenkielistä tiivistelmää seuraavalle sivulle. Tarvittaessa myös B-sarjan julkaisuun voi kirjoittaa englanninkielisen tiivistelmän. A-sarjan julkaisuihin voi liittää myös ruotsinkielisen tiivistelmän.

Tiivistelmässä esitetään lyhyt ja selkeä katsaus kirjoituksen keskeisimpään sisältöön: mitä on tehty ja päätulokset. Tiivistelmässä ei tarvitse toistaa otsikon tietoja. Tiivistelmä kirjoitetaan kokonaisuin lausein ja pääasiassa sanoin; vain tärkeimmät lukuarvot annetaan tiivistelmässä. Taulukoita ja kaaviota tiivistelmään ei pidä sijoittaa.

Tiivistelmä ei siis ole sama asia kuin yhteenvedo. Tiivistelmässä ei myöskään ole tarpeen esittää samoja asioita kuin johdannossa.

Tiivistelmän perusteella lukija päättää, kannattaako koko kirjoitus lukea. Tiivistelmän on palveltava myös kiireistä lukijaa ja lukijaa, jolle kirjoituksen ala ei ole keskeinen. Sen perusteella on kyettävä arvioimaan tutkimuksen tärkein anti lukematta koko artikkelia. Lisäksi tiivistelmän tehtävänä on edesauttaa tieteellistä tiedonvälitystä (tietopalvelua).

Avainsanat Tiedonhaun tueksi laaditaan tiivistelmäsivulle korkeintaan kymmenen avainsanaa käsittävä avainsanaluettelo.

Avainsanojen tulee olla informatiivisia ja kirjoituksen keskeisintä sisältöä kuvaavia.

Otsikon sisältämiä avainsanoja ei toisteta avainsanaluettelossa.

Avainsanat julkaistaan kaikilla tiivistelmäkielillä. Suomenkielisiä avainsanoja valittaessa voi käyttää tukena Helsingin yliopiston maatalouskirjaston teosta "Maatalous-, ravitsemus-, elintarvike-, kotitalous- ja ympäristöalojen asiasanasto" (2. painos, 1992). Englanninkielisten avainsanojen valinnassa voi tukeutua teokseen "The Agrovoc Thesaurus".

Muut tiivistelmäsivun tiedot Tietopalveluyksikössä kirjoitetaan tiivistelmäsivun alkuun artikkelin tekijät, otsikko, julkaisija sekä teksti- ja liiteosien sivumäärät. MTT:n ulkopuolisten kirjoittajien osoitetiedot annetaan tiivistelmäsivulla.

2.1.4 Alkusanat

Julkaisun alkuun kirjoitetaan alkusanat (esipuhe) silloin, kun on tarkoituksenmukaista kertoa tutkimuksen tausta ja tarkoitus. Alkusanoina voi kiittää tutkimusta edistäneitä henkilöitä ja yhteisöjä. On kohteliasta ilmoittaa myös kiitettävien henkilöiden oppiarvo- ja virkanimiketiedot. Mikäli halutaan vain lyhyesti kiittää, kirjoitetaan kiitokset loppuun, ennen lähde- luetteloa. Eri kirjoittajien osuudet julkaisusta on hyvä ilmoittaa alkusanoina. Alkusanat tai kiitokset kirjoitetaan huoliteltua, mutta koruton kieltä käyttäen.

Alkusanat voi päivätä. Allekirjoittajaksi merkitään artikkelin kirjoittajat tai esim. päättökija, projektiryhmä tai tutkimusyksikön johtaja.

2.1.5 Sisällysluettelo

Kaikkiin tutkimusraportteihin liitetään sisällysluettelo otsikko- ja sivunumero-

tietoineen. Pää-, väli- ja alaotsikoiden numerointi- ja sisennystyylin mallina MTT:n raporttien sisällysluetteloissa voidaan käyttää tämän julkaisun sisällysluetteloa.

Liitteet luetellaan tarvittaessa varsinaisen artikkelin sisällysluettelon perässä.

2.1.6 Symboli- ja termiluettelot

Mikäli tekstissä esiintyy toistuvasti samoja symboleja tai termejä kannattaa ne luettella sisällysluettelon jälkeen sijoitettavassa erillisessä luettelossa. Tällöin niitä ei tarvitse selostaa tekstissä.

2.1.7 Johdanto

Johdannon tavoitteena on saada lukija kiinnostumaan.

Johdannossa selostetaan lyhyesti tutkimuksen tarkoitus, sen ongelmakenttä, alue, tausta ja tavoitteet. Johdanto voi sisältää lyhyen katsauksen keskeiseen tutkimusalueelta julkaistuun kirjallisuuteen. Jos aiheen kannalta on perusteltua kirjoittaa laaja kirjallisuuskatsaus, kannattaa se julkaista omana julkaisunaan, ja viitata kohteellisen tutkimuksen johdannossa siihen.

Johdantoon ei pidä sisällyttää yhteenvetoa koko julkaisusta - se kuuluu tiivistelmään. Oman merkittävän johtopäätöksen voi esittää johdannon lopussa lyhyesti. Lyhyehkö, keskeisiin asioihin rajoittuva johdanto kirvoittaa parhaiten lukijan mielenkiinnon.

2.1.8 Aineisto ja menetelmät

Aineisto ja menetelmät -luvussa annetaan lukijalle tarkka kuvaus aineistosta ja sen laajuudesta. Lukija arvioi aineiston luotettavuuden ja riittävyyden selostuksen perusteella.

Jos on käytetty tunnettua menetelmää, riittää menetelmän mainitseminen ja kirjal-

lisuusviite. Uusi menetelmä tai aikaisemman menetelmän parantaminen selostetaan tarkasti. Saman alan tutkijan on kyettävä selostuksen perusteella toistamaan koe. Aineisto- ja menetelmäselostuksessa kannattaa käyttää apuna taulukoita ja kuvia.

2.1.9 Tulokset

Luvussa 'Tulokset' esitetään tarkasti, selkeästi ja havainnollisesti olennaiset tulokset. Havainnollistamiskeinoina käytetään mm. taulukoita ja graafisia esityksiä. Tulokset esitetään vain kerran - samoja tuloksia ei siis esitetä sekä tekstissä että kuvissa ja taulukoissa. Kuva- ja taulukkoktekstit laaditaan siten, että niissä esitetyt tulokset voi ymmärtää koko raporttia lukematta. Myös tällä palvelellaan niitä lukijoita, jotka eivät lue koko artikkelia.

Tutkimusraporttiin ei sisällytetä kaikkia mahdollisia tuloksia seikkaperäisesti. Yksityiskohtaiset tulokset säilytetään työdokumenteissa siten, että ne ovat tarvittaessa milloin tahansa jäljitettävissä.

Menetelmiä ei selosteta uudelleen, tarvittaessa niihin voi viitata.

2.1.10 Tulosten tarkastelu

Tulosten tarkastelu on tutkimusraportin tärkein osa. Tässä osassa esitetään, miten tutkimus lisää tieteenalan tietoa.

Tuloksia verrataan muiden julkaisemiin tuloksiin, mutta vältetään toistamista johdannossa esitettyjä tietoja. Myös omia tuloksia arvioidaan kriittisesti. Tulosten sekä tieteellinen että käytännön merkitys punnitaan, esitetään harkitut tulokset, päätelmät ja yleistyksiset sekä ehdotukset jatkotutkimuksiksi.

Tulokset ja tulosten tarkastelun voi hyvin esittää myös samassa luvussa silloin, kun se ei heikennä raportin luotavuutta.

2.1.11 Yhteenveto

Yhteenveto suositellaan kirjoitettavaksi vain laajoihin tutkimusraportteihin. Samat johtopäätöksethän saattavat esiintyä muualla raportissa jo kolmasti: tiivistelmässä, joskus johdannossakin ja tulosten tarkastelu osassa.

Yhteenvedossa selostetaan lyhyesti ja selkeästi tutkimuksen tärkeimmät tulokset ja niiden perusteella tehdyt päätelmät. Joskus selkeyttä lisää yhteenvedon esittäminen numeroituina asiakokonaisuuksina.

2.1.12 Kirjallisuus

Tekstiviittaukset

Käytetyt lähteet tulee ilmoittaa aina, kun kirjoituksessa käsitellään muiden julkaisemia tietoja. Jos aihealueelta on julkaistu paljon, tulee lähdeaineistoksi erityisesti kokeellisten tutkimusten selostuksiin valita vain oleelliset. Myös omiin julkaisuihin viittauksissa on syytä olla kriittinen.

Tutkimusraporteissa viitataan enimmäkseen julkaistuihin lähteisiin. Jos joudutaan käyttämään julkaisematonta, esim. suullista lähdettä, mainitaan tekstissä suullisen tiedon antajan nimi ja toimipaikka sekä ajankohta, jolloin tieto saatiin.

MTT:n raporteissa tekstiviittauksissa mainitaan tekijä ja teoksen julkaisuvuosi. Viitattaessa laajaan erillisteokseen voi antaa myös sivunumeron, jolta tieto löytyy, esim. (Michelsen 1993, p. 367).

Jos tekijöitä on kaksi, merkitään molemmat tekstiviitteeseen, esim. (Leppänen & Esala 1995). Jos tekijöitä on enemmän kuin kaksi, merkitään vain ensimmäinen ja seuraavat korvataan merkinnällä *et al.* (ja muut). (Lähdeluetteloon sen sijaan merkitään kaikki tekijät näkyviin.)

Tekstiviitteessä kaarisulkuihin sijoitetaan joko tekijät sekä vuosiluku tai pelkkä vuosiluku.

Esim.

Vuoden 1987 aineiston (Erviö 1990)

perusteella...

tai

Erviön (1990) mittausten perusteella... Suomenkielisissä teksteissä kannattaa suosia sekä tekijöiden että vuosiluvun sijoittamista sulkujen sisälle. Tällöin sukunimet voidaan ilmaista perusmuodossaan, taivutamattomina.

Jos kuvissa tai taulukoissa käytetään muiden tuloksia, merkitään lähteet kuvatai taulokkoteksteihin.

Loppuun tulevaan lähdeluetteloon kootaan täsmälliset bibliografiset tiedot kaikista julkaisuista, joihin raportissa on viitattu.

Lähdeluettelo

MTT:n suomenkielisissä sarjoissa lähdeluettelon numeroimaton väliotsikko on KIRJALLISUUS. Kirjoituksen loppuun ennen liitteitä tulevaan lähdeluetteloon merkitään vain ne julkaisut, joihin tekstissä viitataan.

MTT:n suomenkielisten sarjojen lähdeluetteloissa:

- Viitteet luetellaan aakkosjärjestyksessä tekijän sukunimen tai yhteisön nimen tai otsikon alkusanan mukaan, jos lähteessä ei ole mainittu tekijää. Lyhennettä *Anon.* ei käytetä. Vastuuyhteisö merkitään ensimmäiseksi tiedoksi mm. silloin, kun teos on luonteeltaan hallinnollinen julkaisu, valiokunnan tai komitean raportti tai mietintö tai kokouksen asia- tai pöytäkirja.
- Jos viitejulkaisulla on kaksi tekijää, erotetaan nimet &-merkillä. Jos tekijöitä on kolme tai enemmän, erotetaan kaksi viimeistä nimeä toisistaan &-merkillä ja muut nimet pilkulla.
- Tekijöiden, toimittajien ja kääntäjien etunimet korvataan alkukirjai-

- milla, mikäli se ei haittaa tunnista-
mista.
- Kausijulkaisujen nimiä ei lyhennetä.
  - Lähdejulkaisussa otsikon tyylikei-
nona käytettyjä isoja alkukirjaimia
ja välimerkkejä ei toisteta viitteessä.
  - Paikannimien yhteydessä esiintyvi-
en maakuntien tai esim. osavaltioi-
den nimet voidaan lyhentää kansal-
lisiä käytäntöjä noudattaen.
  - Kustantajien nimistä voidaan jättää
pois lyhenteet Oy, Ab, Ltd. jne.
  - Sivumäärät ilmaistaan englanninkie-
lellä käyttäen lyhennettä p. Isäntä-
julkaisu ilmaistaan vastaavasti mer-
kinnällä In:. Erillisteosten toimit-
taja(t) ilmaistaan merkinnöillä (ed.)
tai (eds).
  - Tiedot kirjoitetaan samassa muodos-
sa kuin ne ovat lähdejulkaisun ni-
miö- tai kuvailulehdellä. Esim. ve-
näjänsäkielisen lähteen tiedot voidaan
kuitenkin translitteroida kyrillisestä
kirjaimistosta latinalaiseen stand-
ardin mukaisesti (ISO R9, SFS 4900).
Translitteroiduilla tiedoilla joko
korvataan alkukieliset tiedot tai ne
esitetään suluissa alkukielisten tieto-
jen perässä.
  - Mikäli lähteessä on ilmeinen kir-
joitusvirhe, toistetaan virhe viit-
teessä. Todennäköisesti teos löytyy
virheellisessä muodossa myös tieto-
kannoista.
  - Sellaisista erikoisjulkaisuista (esim.
opinnäytteet), joista on olemassa
kappaleita vain tietyissä erikoiskir-
jastoissa, tulee ilmoittaa tarkka säi-
lytyspaikka.

- Kun erillisteoksella on standardi-
numero, esim. ISBN (International
Standard Book Number) kirjassa tai
ISSN (International Standard Serial
Number) kausijulkaisussa, merki-
tään se viitteen loppuun.
- Lähdeluetteloon ei tarvitse kirjoit-
taa viitteiksi yleisesti käytössä ole-
via tilasto-ohjelmia. Tekstimaininta
käytetyistä tilasto-ohjelmista riittää.

Seuraavassa käydään esimerkkien avul-
la läpi ne tiedot, joita maatalousalan tietee-
llisissä raporteissa tavallisimmin esiintyvis-
tä julkaisutyypeistä on lähdeluettelossa an-
nettava.

Lehtiartikkeleihin (esim. tieteellisten
kausijulkaisujen artikkeleihin) viitattaessa
annetaan seuraavat tiedot ja erotetaan ne
mallin mukaisilla välimerkeillä toisistaan:

Tekijä(t). Vuosi. Artikkelin otsikko.
Mahdolliset muut tekijät, esim. valoku-
vaaja. Isäntäjulkaisun nimi. Sijainti-
isäntäjulkaisussa eli lehden volyyymi tai
numero: sivunumerot.

Esimerkkejä:

Junnila, S. 1995. Moddus 250 EC rukiin-
kasvunsäätteenä. Maatalouden tutki-
muskeskus, Tiedote 8/95: 21-27.

Kinoshita, J. 1994. Agricultural biotech
blooms late. Science 266: 1184-1185.

Körhonen, H. & Niemelä, P. 1995.
Comparison of production results between
blue foxes housed with and without
platforms. Agricultural Science in Finland 4:
351-361.

Köylijärvi, J. 1985. Ruiskutusten tallaus-
tappiot viljakasvustoissa. Koetointi ja
käytäntö 42 (28.5.1985): 32.

Steen, E. & Wünsche, U. 1990. Root growth
dynamics of barley and wheat in field trials

after CCC application. Swedish Journal of Agricultural Research 20: 57-62.

Viitattaessa erillisteoksiin (esim. kirjat, monografiat ja raporttisarjojen julkaisut) annetaan tiedot seuraavasti:

Tekijä(t). Julkaisuvuosi. Teoksen nimi. Mahdolliset muut tekijät, jotka esim. toimittajina tai kääntäjinä ovat osallistuneet julkaisun tuottamiseen. Painos, jos toinen tai myöhempi. Kustannuspaikka: Kustantaja. Sivumäärä. (Sarjamerkintö, jos kyseessä on sarja) Standardinumero

Esimerkkejä:

Bull, A., Holt, G. & Lilly, M. 1982. Biotechnology, international trends and perspectives. Pariisi: OECD. 84 p. ISBN 92-64-12362-8

Elintarvikelakitoimikunta 93:n mietintö. 1994. Helsinki: KTM: Painatuskeskus. 74 p. (Komitean mietintö 1994:3. ISSN 0356-9470) ISBN 951-47-7647-X

Erviö, R. 1995. Sokerijuurikas raskemalleilla saastuneen maan puhdistajana. Jokioinen: Maatalouden tutkimuskeskus. Tiedote. 14 p. (ISSN 0359-7652)

Food and new biotechnology. 1991. 247s. (NORD 1991:18) ISBN 951-7996-339-9.

Kielikello. Kielenhuollon tiedotuslehti. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus - Valtion painatuskeskus. (Ilmestyy neljästi vuodessa.) ISSN 0355-2675

May, E. 1993. Tiedettä englanniksi. Akaateemisen kirjoittamisen käsikirja. Jyväskylä: Korkeakoulujen kielikeskus. 302 p. (Kielikeskusmateriaalia 103) ISBN 951-34-0093-X

Tirri, R., Lehtonen, J., Lemmetyinen, R., Pihakaski, S. & Portin, P. 1993. Biologian sanakirja. Helsinki: Otava. 607 p. ISBN 951-1-11390-9

Uusikylä, M. & Huhtanen, S. 1996. Maa-

talouden tutkimuskeskuksen julkaisusarjat A ja B. Opas kirjoittajille. Jokioinen: Maatalouden tutkimuskeskus. Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja. Sarja B 1. 18 p. (ISSN 1238-9943)

Aronen, I. 1992. Quality of supplementary feed protein for growing cattle. Helsinki: Agricultural Research Centre. 46 p. (Academic dissertation) ISBN 952-90-4209-4

Viitattaessa erillisteosten (esim. kirjojen tai konferenssiesitelmäkokoelmien) lukuihin annetaan tiedot seuraavasti:

Tekijä(t). Vuosiluku. Luvun nimi. In: Isäntäjulkaisun tekijä(t) (ed./eds). Isäntäjulkaisun nimi. Painos, mikäli toinen tai myöhempi. Konferenssista nimi, paikka, aika. Kustannuspaikka: Kustantaja. Sijainti isäntäjulkaisussa. (Sarjamerkintö) Isäntäjulkaisun standardinumero

Esimerkkejä:

Lindqvist, C. 1989. Superior isomerase for sweeteners. In: Rautsara, A. (ed.). High technology from Finland 1989. Helsinki: The Finnish Academy of Technology. p. 110-111. ISBN 951-666-279-X

Mäki-Tanila, A. 1995. Kloonauksen ja geenisiirron aikakausi kotieläintuotannossa. In: Piippo, A. & Westermarck, H. (eds). Biomaailman säätely - ihmisen ulottuvilla. Helsingin yliopisto, Studia Generalia, kevät 1995. Helsinki: Helsingin yliopisto, Vapaan sivistystyön toimikunta. p. 115-127. ISBN 951-45-6996-2

Saloheimo, A., Henrissat, B. & Penttilä, M. 1993. Small endoglucanase from *Trichoderma reesei*, cloned by expression in yeast. In: Suominen, P. & Reinikainen, T. (eds). *Trichoderma reesei* cellulases and other hydrolases. Enzyme structures, biochemistry, genetics and applications. Proceedings of the second TRICEL symposium, Espoo, Finland, June 2-5, 1993. Helsinki: Foundation for Biotechnical and Industrial Fermentation Research. Volume 8: 139-146. (ISSN 0780-6655) ISBN 951-8913-62-5

2.1.13 Liitteet

Liiteaineisto laaditaan lukijaa varten. Liitteissä voidaan esittää lukijalle hyödyllisiä tarkennus- tai lisätietoja. (Perusteelliset tiedot käsittävä tutkimusaineisto säilytetään työdokumenteissa.)

Jokaisen liitteen tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus. Laajoihin liitteisiin voi laatia oman sisällysluettelon. Jokaisen monisivuisen liitteen sivut numeroidaan erikseen juoksevin numeroin. Liitteissä ei viitata varsinaiseen julkaisuun, julkaisun tekstissä sen sijaan viitataan jokaiseen liitteeseen.

2.1.14 Kuvailulehti

MTT:n tietopalvelu laatii julkaisun loppuun liitettävän kuvailulehden, joka sisältää julkaisun tiivistelmän sekä tunnistetiedot. Kuvailulehdelle painetaan bibliografisten tietojen lisäksi julkaisuun joh-taneen hankkeen nimi ja toimeksiantaja sekä julkaisun myyntitiedot. Kuvailulehti julkaistaan kaikilla tiivistelmäkielillä.

Kuvailulehti soveltuu hyvin julkaisusta tiedottamiseen. Se ei kuitenkaan korvaa lehdistötiedotetta. Kirjallisuusviitteen laatija löytää kuvailulehdeltä kaikki viitteen tarvitsemansa tiedot.

2.2 Julkaisun havainnollistaminen

Tutkimusraportin havainnollistaminen kuvin ja taulukoin on tarkoituksenmukaista ja hyödyllistä silloin, kun se parantaa ymmärrettävyyttä. Tutkimusraportin kuvituksen tehtävä ei siis ole keventää kirjoitusta. Harkittu, älyllinen pilakuva voi jos-sain erikoistapauksessa sopia tutkimus-julkaisunkin kansikuvaksi, mutta tekstin yhteydessä oleviin kuviin huumori ei kuulu.

Kuviin ja taulukoihin valitaan lukijalle olennaisia tietoja, ja esitetään ne yksinkertaisesti ja selkeästi. Samoja tietoja ei pidä esittää sekä kuvassa että taulukossa. Kuvi-en ja taulukoiden tietoja ei toisteta tekstis-sä. Kuva- ja taulukkok tekstien tulee olla lyhyitä, mutta niin valaisevia, että kuvan tai taulukon sisällön ymmärtää tekstiin tutustumatta. Tekstissä viitataan kaikkiin kuviin ja taulukoihin.

Jos havaintoja on runsaasti, on graafisen esitys yleensä lukijan kannalta taulukkoa parempi ratkaisu. Diagrammi on useimpien ihmisten mielestä helpompi mieltää ja muistaa kuin taulukko.

Kuvien ja taulukoiden selosteet laaditaan A-sarjan raporteissa sekä suomeksi että englanniksi.

2.2.1 Kuvat

Raporttiin liitettävät kuvat voivat olla esim. graafisia esityksiä, piirroksia, kaavi-oita tai valokuvia. Kuvia kannattaa käyttää paitsi tulokset-osassa myös aineisto- ja menetelmät-osassa selkeyttämään koe-järjestelykuvausta. Tutkimusraportin kuvista tulee jättää turhat koristelut ja yksityiskohdat pois.

MTT:n raporteissa kuvat julkaistaan mustavalkoisina ellei tieteellisen informaation esille saamiseksi ole välttämätöntä käyttää esim. neliväri-valokuvia. Graafisia esityksiä tehtäessä on hyvä muistaa, että julkaisu painetaan mustalla. Lopputulos on parempi, jos kuvissa käytetään harmaasävyrastereita viiva- ja ruutugrafiikan sijasta. Useimmilla tietokoneiden piirustus- ja sivuntaitto-ohjelmien sävymäärittelyillä voi luoda suuren määrän painettuina selkeästi toisistaan erottuvia harmaasävyjä. Viivagrafiikka toistuu painotuotteessa parhaiten, jos on käytetty mustia, riittävän paksuja viivoja.

Kuvia rasteroitaessa ja tekstitettäessä on myös huomioitava lopullisen julkaisun koko: B5 (176 x 250 mm). Jos kuva on

sommiteltu A4-kokoiselle (210 x 297 mm) sivulle, on sen kestävä pienennys B5-kokoon.

Kuvat numeroidaan juoksevasti arabialaisilla numeroilla. Kuvateksti sijoitetaan kuvan alapuolelle. Käsikirjoituksessa kuvatekstit voi myös kirjoittaa perätysten varsinaisen tekstiosuuden jälkeen.

2.2.2 Taulukot

Oleelliset, tarkat lukuarvot annetaan selkeästi ryhmiteltyinä taulukoissa. Esitettävien lukujen merkitsevien numeroiden määrän on oltava järkevissä suhteissa tietojen tarkkuuteen. Sarakkeiden otsikoissa, mieluiten omalla rivillään, ilmoitetaan käytetty mittayksikkö; varsinaisessa sarakkeessa ilmoitetaan pelkkä numerotieto. Ainoastaan tekijät tietävät oikeat lukuarvot, joten ne on kirjattava taulukoihin virheettömästi; lyöntivirheiden tapaan niitä ei voida korjata tietopalveluyksikössä.

Taulukot numeroidaan juoksevasti arabialaisilla numeroilla. Taulukon otsikkoteksti sijoitetaan taulukon yläpuolelle.

2.3 Sujuvuutta kirjoitustyöhön

Ammattikirjoittajienkin mielestä kirjoittaminen on raskasta työtä. Tutkijasta raportin kirjoittaminen voi tuntua suorastaan taakalta etenkin, kun saadut tulokset ovat jo tyydyttäneet oman uteliaisuuden, mahdollisesti niitä on myös jo esitelty kollegoille ja uudet kokeelliset tutkimukset ovat meneillään. Löytyy kuitenkin koko joukko keinoja parantaa motivaatiota ja helpottaa kirjoitustyötä.

Jo kokeellista työtä tehtäessä kannattaa pitää mielessä tuleva julkaisu. Mahdollisimman yksityiskohtainen ja täsmällinen työdokumentointi helpottaa aikanaan raportin kirjoittamista. Raportti kannattaa kirjoittaa mahdollisimman pian tutkimuksen valmistuttua tai vaikkapa osittain jo sen ai-

kana. Tällöin työ ja tulokset ovat vielä tuoreessa muistissa.

Kirjoitustyöhön ryhdyttäessä on hyvä palauttaa mieleen työn tarkoitus ja ketä tulokset hyödyttävät. Oikean kohderyhmän ajattelu ohjaa jo sinällään kohderyhmälle parhaiten soveltuvien ilmaisujen valintaan. Niinpä kirjoitettaessa vain harvoin kannattaa ajatella esim. omia esimiehiään.

Popularisointi on yleensä tarpeetonta tutkimusraporteissa. Ammattislangia tulee kuitenkin välttää. Tässäkin auttaa kohderyhmän muistaminen. Jos lukijat ovat muita tutkijoita, on heidän yleensä helpompi ymmärtää vierasperäinen termi kuin sen kömpelö suomennos.

Tautologiaakaan ei tarvitse pelätä. Toistamalla samoja termejä saatetaan päästä selkeämpään ilmaisuun kuin etsimällä väkinäisesti sopivia synonyymejä.

Tutkimusjulkaisut tulee aina kirjoittaa selkeällä ja johdonmukaisella asiatyylillä huoliteltua kieltä käyttäen. Lyhyet virkkeet ja tiiviit ilmaisut lisäävät selkeyttä. Lyhyteen ei kuitenkaan tarvitse pyrkiä väkisin - virkkeiden pituus ja rakenne voivat vaihdella melko laajasti ymmärrettävyyden kärsimättä.

Vaikka asiat tulee tutkimusraportissa esittää helposti omaksuttavassa muodossa ja loogisessa järjestyksessä, kannattaa kirjoitustyö yleensä tehdä eri järjestyksessä. Eräs tapa on laatia ensimmäiseksi alustava avainsanalistaus, ja sen pohjalta työotsikko. Varsinainen teksti kannattaa aloittaa kohdasta, joka tuntuu helpoimmalta, esim. aineisto- ja menetelmäkuvauksesta.

Vanha, mutta edelleen käyttökelpoinen neuvo, on panna käsikirjoitus välillä hautumaan. On jopa käynyt niin, ettei kirjoittaja itsekään hautumassa ollut käsikirjoitustaan lukiessaan ole enää ymmärtänyt kaikkia tekstinsä kohtia. Ylimääräinen käsittelykerta tiivistää ja selkeyttää varmasti jokaisen kirjoittajan tekstiä, joten siihen kannattaa aina varata aika.

Muiden tutkijoiden kommentit ovat arvokkaita. Käsikirjoitus on hyvä luetuttaa parilla alaa hyvin tuntevalla kollegalla.

Julkaisussa jätetään lukijan arvioitavaksi ovatko tulokset erittäin mielenkiintoisia. Myöskään omia heikkoja ennustajalahjoja ei paljasteta kirjoittamalla, että tulokset ovat yllättäviä tai odottamattomia. Samoin on tarpeetonta lupautua jatko-tutkimuksin selvittämään tiettyjä asioita, ja samalla ikään kuin varoittaa kollegoja astumasta omalle reviirille.

Turhat johdatukset, kuten 'Todetakaan, että...' jätetään pois. Löysät lauseet, jotka eivät sisällä olennaista tietoa, karsitaan kokonaan pois.

Asiakokonaisuuden huolellinen jäsen-tely ja selkeä ajattelu tekevät tutkimus-raportin kirjoittamisesta kurinalaisuudesta huolimatta vapaan ja miellyttävän tapahtuman.

3 Tekijänoikeudet

MTT:n sarjoissa julkaisevan kirjoittajan tulee muistaa ainakin seuraavat tekijänoikeuksia koskevat perussäännöt:

- Valokuvan käyttöön tarvitaan aina lupa tekijänoikeuden haltijalta.
- Kartan käyttöön tarvitaan lupa kartan tekijältä.
- Tieteelliseen tai arvostelevaan esitykseen saa ottaa tekstiin liittyviä kuvia julkistetuista taideteoksista tai julkistettuja valokuvia. Lähde on kuitenkin tällöin mainittava.
- Luetteloa, taulukkoa tai ohjelmaa ei saa jäljentää ilman valmistajan suostumusta. Yksittäisiä tietoja näistä saa kuitenkin käyttää.
- Tekijänoikeuden periaatteen mukaan tekijänoikeus kuuluu tekijälle. Työoikeuden periaatteen mu-

kaan taas työn tulos kuuluu työnantajalle. Varsin yleinen käytäntö on, että työnantaja saa normaalin toimintansa edellyttämän käyttöoikeuden teokseen, jonka tekijä on luonut työsuhteessa.

MTT:n tutkijoiden MTT:n julkaisusarjoissa julkaisemien kirjoitusten tekijänoikeudet kuuluvat työsuhteen perusteella työnantajalle. Sarjoissa julkaisevien MTT:n ulkopuolisten kirjoittajien edellytetään luovuttavan tekijänoikeudet kirjoituksiinsa sarjojen kustantajalle. Tekijänoikeuden luovutussopimus-lomakkeita (liite 2) saa yksiköiden toimistoista ja MTT:n monistamosta.

- MTT:n sarjoissa julkaiseva kirjoittaja hankkii itse tekijänoikeudenhaltijalta luvan lupaa edellyttävänaineiston käyttöön.

Tekijänoikeuslaki suojaa kirjallisia ja taiteellisia teoksia. Myös tietokoneohjelma määritetään tekijänoikeudellisesti kirjalliseksi teokseksi. Suojan piiriin kuuluvan teoksen on oltava riittävän omaperäinen henkisen luomistyön tuote.

Julkistetusta teoksesta saa korvauksetta ja ilman tekijän lupaa tehdä muutamia kopioita henkilökohtaiseen yksityiskäyttöön. Tämä oikeus ei kuitenkaan koske tietokoneella luettavassa muodossa olevia tietokone-ohjelmia, joista saa valmistaa ainoastaan varmuuskappaleen. Ammatti-, koulutus- ja elinkeinotoiminnoissa kopiointiin tarvitaan oikeudenhaltijoiden suostumus.

Suomessa tekijänoikeuden syntyminen ei edellytä erityistoimia, esim. rekisteröintiä. Copyright-merkinnän käyttökään ei ole välttämätöntä.

Tekijänoikeus alkaa teoksen syntymisestä, ja jatkuu 70 vuotta tekijän kuolinvuoden päättymisen jälkeen.

4 MTT:n tietopalveluyksikön palvelut

MTT:n julkaisusarjat A ja B toimitetaan tietopalveluyksikössä. Toimittaja tarkistaa julkaisun tekniset yksityiskohdat ja tarkistaa suomen kielen. Hän tarkistuttaa tarvittaessa myös englannin- ja ruotsinkielisen tiivistelmän oikeakielisyyden.

Tietopalveluyksikön taittaja saattaa valmiin käsikirjoituksen julkaisusarjan mallin mukaiseen ulkoasuun. Jos tutkija käyttää epätavallisia ohjelmia taulukoiden tai kuvien tuottamiseen, kannattaa taittajalta tarkistaa etukäteen ohjelman yhteensopivuus taitto-ohjelman kanssa. Kuvat voi-

daan tarvittaessa liittää julkaisuun myös leikkaa-liimaa-tekniikalla.

Julkaisusarjat A ja B painetaan MTT:n monistamossa offset-koneella. Monistamo hoitaa myös A-sarjan perusjakelun ja julkaisujen myynnin.

Raportin tekijän tutkimusyksikön tehtävä on:

- tarkistaa ja hyväksyä käsikirjoitus
- suunnitella ja toteuttaa julkaisu-kohtainen jakelu ja
- tiedottaa julkaisusta.

Tietopalveluyksikköön kannattaa ottaa jo kirjoittamisen alkuvaiheessa yhteyttä ja sopia alustavasta aikataulusta. Julkaisun loppullinen valmistumisaika voidaan sopia silloin, kun valmis käsikirjoitus toimitetaan tietopalveluyksikköön.

MTT
tietopalveluyksikkö

Käsikirjoituslomake

Kirjoituksen tekijä(t) ja näiden toimipaikat, osoitteet, puhelin- ja faxnumerot

---

Kirjoituksen nimi

Kirjoitus julkaistaan sarjassa:

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja. Sarja A

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja. Sarja B

Tiivistelmän kielet: suomi englanti ruotsi

Onko vieraskielisen tiivistelmän kieli tarkastettu? kyllä ei

Tekijän jakelu (MTT:n jakelun lisäksi): _____ kpl

Julkaisusta tiedottaminen:

lehistötiedote

tiedotustilaisuus

Tutkimuksen tuloksia voidaan soveltaa luomuviljelyssä

Tutkimusyksikön johtajan tai tutkimusjohtajan hyväksyntä

/ 19 _____

Hyväksytty käsikirjoitus jätetty tietopalveluyksikköön

/ 19 _____

Tekijän allekirjoitus

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja. Sarjat A ja B
Julkaisija
Maatalouden tutkimuskeskus

TEKIJÄNOIKEUDEN LUOVUTUSSOPIMUS

Tekijänä luovutan Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarjalle yksinoikeuden julkaista kirjoitukseni

1. Jokaisen, joka haluaa uudelleen julkaista kirjoituksessa olevan kuvan, taulukon tai olennaisen osan tekstiä, on pyydettävä lupa Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarjojen julkaisijalta ja tekijältä. Julkaisu ja tekijä on tällöin mainittava alkuperäislähteenä. Julkaisija voi antaa luvan tekijän puolesta, mikäli tekijä ei ota yhteyttä lehden toimitukseen neljän viikon kuluessa siitä, kun häntä on tavoitettu.
2. Tekijälle jää oikeus käyttää mitä tahansa kirjoituksensa osaa omissa töissään, kuten katsauksissa, kirjoissa, luennoilla, lehdistötiedotteissa jne. Julkaisu on tällöin mainittava alkuperäislähteenä.
3. Allekirjoittamalla tämän luovutussopimuksen tekijä vakuuttaa, että hänellä on kirjoituksen (myös piirrosten ja kuvien) täydellinen tekijänoikeus, ja ettei kirjoitusta ole julkaistu aikaisemmin eikä se ole samanaikaisesti tarjolla muualle julkaistavaksi. Kirjoittaja vakuuttaa myös hankkineensa luvat julkaista uudelleen kirjoituksessa esiintyvät mahdolliset otokset muista teoksista, sekä mainitsevana ne kirjoituksessa alkuperäislähteenä.
4. Tekijä vakuuttaa, että hän on selvittänyt tämän sopimuksen sisällön kirjoituksen muille kirjoittajille ja saanut luvan allekirjoittaa luovutussopimuksen myös heidän puolestaan.
5. Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarjassa painamisen lisäksi kirjoituksen suomenkielinen ja englanninkielinen tiivistelmä saatetaan tallentaa sähköiseen Agronet-tietopalveluverkkoon, josta ne ovat halukkaiden luettavissa. Agronet on liitetty useimpiin kansallisiin ja kansainvälisiin tietoverkkoihin.
6. tekijät eivät saa palkkiota tai muuta rahallista korvausta sopimuksessa mainitusta luovutuksesta.

Tekijän allekirjoitus

Päivämäärä.

Nimi

Osoite

Palautus käsikirjoituslomakkeen mukana: MTT, Tietopalveluyksikkö,
31600 JOKIOINEN

Julkaisija

31600 JOKIOINEN

Julkaisun sarja ja numero

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisuja.
Sarja B 1

Julkaisuaika (kk ja vuosi)
Tammikuu 1996

Tekijä(t)

Marjo Uusikylä
Silja Huuhtanen

Tutkimushankkeen nimi

Toimeksiantaja(t)
Maatalouden tutkimuskeskus

Nimike

Maatalouden tutkimuskeskuksen julkaisusarjat A ja B
Opas kirjoittajille

Tiivistelmä

Oppaassa esitellään lyhyesti Maatalouden tutkimuskeskuksen (MTT) toimittamat julkaisusarjat sekä tutkimustulosten ja tutkimustoimintaa palvelevien raporttien julkaisemisen periaatteet. Vuoden 1996 alusta perustettujen MTT:n suomenkielisten julkaisusarjojen osalta esitellään A- ja B-sarjoissa julkaistavien kirjoitusten väliset erot, jakelukäytännöt sekä käsikirjoitusten hyväksymismenettely. Sarjassa A julkaistaville kirjoituksille annetaan yksityiskohtaiset kirjoitusohjeet, joita voidaan soveltuvin osin käyttää myös B-sarjan julkaisussa. Tekijänoikeuksia oppaassa käsitellään suppeasti vain niiltä osin kuin ne todennäköisimmin voivat koskea MTT:n sarjoissa A ja B julkaistavia kirjoituksia. Lopuksi kerrotaan MTT:n tietopalveluyksikön palveluista julkaisujen kirjoittajille.

Avainsanat

julkaiseminen, raportointi, MTT

Toimintayksikkö

Tietopalveluyksikkö, 31600 JOKIOINEN

ISSN

1238-9943

Tuloksia voi soveltaa luomuviljelyssä

Myynti: MTT tietopalveluyksikkö, 31600 JOKIOINEN

Puh. (916) 41 881

Telekopio (916) 4188 339

Sivuja

18 s. + 2 liitettä

Hinta

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

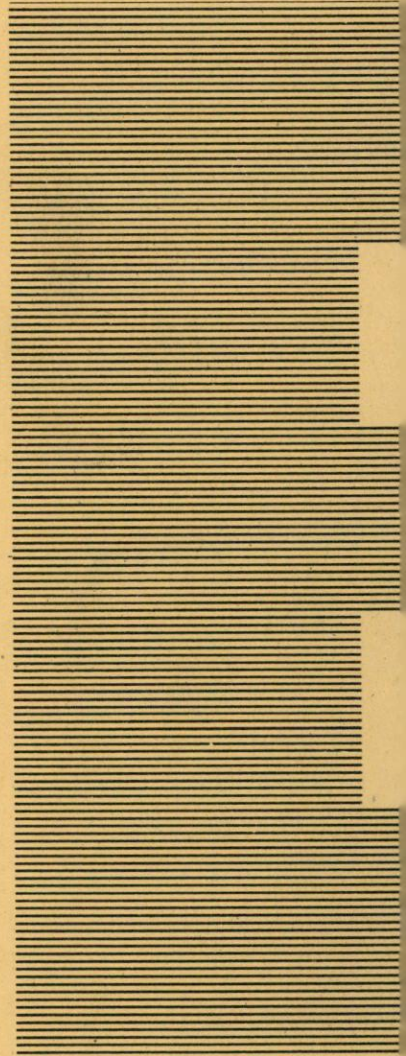
100

100

100

100

100

Jokioinen 1996
ISSN 1238-9943